

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 16Co/366/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6712200683
Dátum vydania rozhodnutia: 19. 12. 2013
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Štefan Baláž
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2013:6712200683.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici v senáte zloženom z predsedu senátu Mgr. Štefana Baláža a sudcov JUDr. Alexandra Mojša a JUDr. Ivica Hanuskovej, v právnej veci navrhovateľa Slovenská kancelária poisťovateľov, so sídlom v Bratislave, Trnavská cesta 82, IČO: 36 613 843, zastúpeného advokátskou kanceláriou TOMÁŠ KUŠNÍR, s. r. o., so sídlom v Bratislave, Pajštúnska 5, IČO: 36 613 843, proti odporcom I./Y. I., bytom L., G. V. XXXX/XX, zastúpeného advokátskou kanceláriou ULIANKO & HOLČÍK, s. r. o. so sídlom vo Zvolene, Nám. SNP 41, IČO: 36 856 517, II./ F. H., bytom G. G., N. XX, zastúpenej advokátom JUDr. Evaristom Zuzinom, advokátska kancelária Banská Bystrica, Horná 65/A, III./ K. Q., bytom G. G., Z. XX, zastúpeného Centrom právnej pomoci, so sídlom v Bratislave, Nám. Slobody 12, IČO: 30 798 841, Kancelária Banská Bystrica, Trieda SNP 75, o zaplatenie 2.073,58 EUR s príslušenstvom, na odvolanie navrhovateľa proti rozsudku Okresného súdu Zvolen č. k. 11C/11/2012 - 213 z 28. 02. 2013, takto

rozhodol:

Krajský súd rozsudok okresného súdu potvrdzuje.

odôvodnenie:

Okresný súd zamietol návrh na začatie konania, ktorým navrhovateľ žiadal zaviazat' odporcov v rade I./ až III./ spoločne a nerozdielne na zaplatenie sumy 2.073,58 EUR s prísl. z dôvodu zodpovednosti za škodu spôsobenú dňa 30. 01. 2010 prevádzkou motorového vozidla tov. zn. Mercedes-Benz, ev. č.: L pretože k dátumu nehody nebolo k uvedenému vozidlu uzavreté povinné zmluvné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla podľa zák. č. 381/2001 Z. z.. Odporca I./ bol evidovaný ako držiteľ vozidla, odporkyňa II./ uzavrela dňa 03. 11. 2009 s odporcom v rade I./ kúpnu zmluvu k uvedenému vozidlu a nemožno vylúčiť, že bola v čase dopravnej nehody jeho držiteľkou a odporca III./ viedol vozidlo, ktorým dňa 30. 01. 2010 zaviniel dopravnú nehodu, ktorou bola spôsobená škoda na inom motorovom vozidle tov. zn. Mercedes-Benz, ev.č.: G držiteľom ktorého bola M. P.. Rozhodnutie o trovách konania si okresný súd vyhradil na čas po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej.

Okresný súd zistil, že motorové vozidlo Mercedes-Benz, ev. č.: L vlastnil odporca I./ . K zmene vlastníctva došlo na základe ústnej kúpnej zmluvy, keď kupujúci Z. K. splatil predávajúcemu Y. I. (odporcovi I./) kúpnu cenu 1.700,- EUR. Po uhradení poslednej splátky kúpnej ceny odporca I./ odovzdal motorové vozidlo pánovi K., ktorý neurobil prepis držiteľa v evidencii motorových vozidiel. Začiatkom novembra 2009 pán K. chcel vozidlo predať odporkyňi II./ a požiadal odporcu I./ , ktorý bol naďalej evidovaný ako držiteľ vozidla, aby podpísal zmluvu o prevode priamo na odporkyňu II./ . Odporca I./ nemohol dňa 04. 11.2009 platným spôsobom predať motorové vozidlo odporkyňi II./, lebo v tom čase už bol vlastníkom Z. K.. Preto kúpna zmluva, uzavretá medzi odporcom I./ a odporkyňou II./ F. H. bola absolútne neplatným právnym úkonom. Odporkyňa II./ sa nestala vlastníčkou, držiteľkou ani prevádzkovateľom motorového vozidla a nemohla jej vzniknúť povinnosť platiť povinné zmluvné poistenie. Škodová udalosť, ku ktorej došlo 30.

01. 2010, bola poisťovni Uniqa, v ktorej bolo motorové vozidlo poistené, oznámená dňa 05. 02. 2010. Okrem absolútnej neplatnosti kúpnej zmluvy z 03. 11. 2009, ani zmena vlastníka motorového vozidla nie je dôvodom zániku poistenia. Zo všeobecných podmienok poistenia zodpovednosti za škodu poisťovne Uniqa vyplývalo, že k zániku poistenia mohlo dôjsť z dôvodu zmeny držiteľa motorového vozidla, ale nie možnosť zániku poistenia z dôvodu zmeny vlastníka motorového vozidla. Z potvrdenia Okresného riaditeľstva PZ, Okresný dopravný inšpektorát Zvolen zo dňa 25. 02. 2013 č.: ORP-Zv-ODI 2-9-109/2013, vyplývalo, že odporca I./ bol držiteľom motorového vozidla Mercedes-Benz, ev. č.: L v období od 21. 07. 2004 až do 20. 06. 2011. Z uvedeného dôvodu k zániku poistenia nemohlo dôjsť ku dňu 03. 11. 2009 a v čase poistnej udalosti 30. 01. 2010 bolo auto riadne poistené, lebo odporca I./ ako držiteľ motorového vozidla riadne zaplatil poistné ešte v januári 2010, čo preukázal ústrižkom poštovej poukážky z 22. 01. 2010. Poisťovňa spätne, k dátumu 03. 11. 2009 pristúpila jednostranným úkonom k zániku poistenia a listom z 09. 04. 2010 odporcovi I./ oznámila vrátenie alikvotnej časti preplatku 106,99 EUR. Postup a konanie poisťovne Uniqa bol v rozpore s právom. Poisťovňa mala na základe poistnej udalosti plniť poškodenej P.. Navrhovateľ na základe mylnej informácie poisťovne plnil to, čo mala v skutočnosti plniť poisťovňa Uniqa. Z uvedeného dôvodu nemohol vzniknúť nárok navrhovateľa na plnenie voči žiadnemu z odporcov. Pri právnom posúdení okresný súd vychádzal z § 3, § 9 a § 24 zák. č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla.

Navrhovateľ vo včas podanom odvolaní okresnému súdu vytykal nesprávne skutkové zistenia a nesprávne právne posúdenie. Z dokazovania na okresnom súde vyplynulo, že odporca I./ po dopravnej nehode, ktorú zavinil odporca III./, predložil poisťovni Uniqa za účelom šetrenia poistnej udalosti doklady, okrem iných aj kúpnu zmluvu z 03. 11. 2009. Odhliadnuc od toho, či táto zmluva bola platným právnym úkonom, odporca ju predkladal ako osoba, ktorá už nebola vlastníkom vozidla, ktorým bola spôsobená škoda. Zo všeobecných poistných podmienok pre poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla poisťovne Uniqa - 2009/I. nevyplývalo, že ustanovenie § 812 Občianskeho zákonníka bolo vylúčené a že zmenou vlastníka poistenej veci poistenie nemalo zaniknúť. Ustanovenie § 812 Občianskeho zákonníka obsahuje všeobecné pravidlo, podľa ktorého zmenou vlastníka poistenej veci poistenie zanikne. Poistenie zaniklo ex lege a nebol potrebný ďalší právny úkon. Z tejto všeobecnej zásady zániku poistenia zmenou vlastníctva pripúšťa Občiansky zákonník výnimku len ak to ustanovujú poistné podmienky. Odporca I./ uviedol, že motorové vozidlo odovzdal p. K. v júli 2009 po uhradení poslednej splátky a zároveň ho vyzval na prepis osoby držiteľa v evidencii motorových vozidiel. Z potvrdenia OO PZ Zvolen z 09. 04. 2010, ktoré bolo vystavené na základe oznámenia odporcu I./ vyplývalo, že odporca I./ bol majiteľom motorového vozidla a že toto predal p. K.. Vozidlo v čase dopravnej nehody už nebolo jeho vlastníctvom a nevedel, kto ho užíval. Nebolo jednoznačne preukázané, kto bol v čase dopravnej nehody držiteľom vozidla, ktorým bola spôsobená škoda. Navrhol rozsudok okresného súdu zrušiť a vec vrátiť okresnému súdu na ďalšie konanie, pričom navrhovateľ zvaží ďalšie právne kroky svojej dispozície s návrhom vo vzťahu k účastníkom konania.

Odporca I./ vo vyjadrení k odvolaniu uviedol, že ustanovenie § 812 Občianskeho zákonníka, ktoré navrhovateľ použil až v odvolaní ako novú právnu argumentáciu, nie je možné považovať za príslušné ustanovenie, ktorým by sa malo riadiť povinné zmluvné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla, dojednané v poisťovni Uniqa. Uvedené ustanovenie upravuje poistenie majetku, pričom v prejednávanej veci sa jedná o poistenie zodpovednosti za škodu. Predmetný typ poistenia má osobitnú právnu úpravu v zák. č. 381/2001 Z. z., pričom na uvedený predpis sa odvolávajú aj všeobecné poistné podmienky -2009/I poisťovne Uniqa. Zákon č. 381/2001 Z. z. upravuje prípady zániku poistenia zodpovednosti v § 9, ktorý odkazuje na osobitnú úpravu iba pokiaľ ide o § 800 a § 802 Občianskeho zákonníka. Iné ustanovenia Občianskeho zákonníka by bolo možné použiť len v prípade, ak by zánik poistenia zodpovednosti neustanovil inak. Poisťovňa Uniqa v čase, keď už bola informovaná o vzniku poistnej udalosti, vyhodnotila predložené písomné podklady tak, že pristúpila so spätnou účinnosťou k 03. 11. 2009 k zrušeniu poistnej zmluvy z titulu jej zániku z dôvodu zmeny vlastníctva. Podľa § 9 ods. 1 písm. b) zák. č. 381/2001 Z. z. a Čl. 11 bod 2 písm. b) VPP pre poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla - 2009/I je zrejme, že relevantnou skutočnosťou nie je prevod vlastníckeho práva k motorovému vozidlu, ale zápis prevodu držby motorového vozidla na inú osobu v evidencii vozidiel. K 30. 01. 2010 nedošlo k žiadnej skutočnosti, s ktorou právny predpis

a VPP spájali zánik poistenia. Navrhol rozsudok okresného súdu potvrdiť ako vecne správny a priznať náhradu trov odvolacieho konania.

Odporkyňa II./ navrhla rozhodnutie okresného súdu potvrdiť ako skutkovo a právne správne odôvodnené. Z ustanovení § 3 ods. 1 a § 9 zák. č. 381/2001 Z. z. je zrejmé, že prevodom vlastníckeho práva nezaniká povinné zmluvné poistenie. Súčasne žiadala priznať náhradu trov odvolacieho konania.

Odporca III./ navrhol rozsudok okresného súdu potvrdiť. Navrhovateľ v odvolaní poukázal na § 812 Občianskeho zákonníka, ktoré upravuje poistenie majetku. Medzi poisťovňou Uniqa a odporcom I./ však nebol zmluvný vzťah založený na zmluvnom poistení podľa Občianskeho zákonníka, ale povinné zmluvné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla podľa osobitného predpisu. Konanie poisťovne Uniqa bolo konaním kontra legem. Navrhol rozsudok okresného súdu ako vecne správny potvrdiť.

Krajský súd v Banskej Bystrici ako súd odvolací prejednal odvolanie v rozsahu danom ust. § 212 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“) a bez nariadenia pojednávania podľa ust. § 214 ods.1, 2 OSP napadnutý rozsudok podľa § 219 ods. 1 OSP potvrdil ako vecne správne.

Podľa § 1 ods. 1 zák. č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla tento zákon upravuje povinné zmluvné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla (ďalej len "poistenie zodpovednosti") a zriadenie Slovenskej kancelárie poisťovateľov (ďalej len "kancelária"). Podľa odseku 2 toho istého ustanovenia, ak tento zákon neustanovuje inak, vzťahujú sa na poistenie zodpovednosti osobitné predpisy.

Podľa § 3 ods. 1 zák. č. 381/2001 Z. z. povinnosť uzavrieť poisťnú zmluvu má pri tuzemskom motorovom vozidle ten, kto je ako držiteľ motorového vozidla zapísaný v dokladoch vozidla alebo ten, kto je v dokladoch vozidla zapísaný ako osoba, na ktorú sa držba motorového vozidla previedla, v ostatných prípadoch ten, kto je vlastníkom motorového vozidla alebo jeho prevádzkovateľom. Ak na motorové vozidlo je uzatvorená nájomná zmluva s právom kúpy prenajatej veci, povinnosť uzavrieť poisťnú zmluvu má nájomca.

Podľa § 3 ods. 3, veta prvá zák. č. 381/2001 Z. z. osoba, na ktorú sa vzťahuje povinnosť uzavrieť poisťnú zmluvu podľa odseku 1, je povinná uzavrieť poisťnú zmluvu najneskôr v deň prvého použitia motorového vozidla.

Podľa § 9 ods. 1 zák. č. 381/2001 Z. z., poistenie zodpovednosti okrem dôvodov ustanovených osobitným predpisom (§ 800 a 802 Občianskeho zákonníka) zaniká aj

- a) zánikom motorového vozidla,
- b) zápisom prevodu držby motorového vozidla na inú osobu v evidencii vozidiel,
- c) vyradením motorového vozidla z evidencie vozidiel,
- d) prijatím oznámenia o krádeži motorového vozidla príslušným orgánom,
- e) vrátením dokladu o poistení zodpovednosti pri motorových vozidlách, ktoré nepodliehajú evidencii vozidiel,
- f) vyradením motorového vozidla z premávky na pozemných komunikáciách,
- g) zmenou nájomcu, ak je na motorové vozidlo uzavretá nájomná zmluva s právom kúpy prenajatej veci.

Podľa § 9 ods. 2 zák. č. 381/2001 Z. z. poistenie zodpovednosti zaniká okamihom, keď nastala skutočnosť uvedená v odseku 1. O týchto skutočnostiach je poisťník povinný bez zbytočného odkladu informovať poisťovateľa.

Podľa § 24 ods. 7, veta prvá zák. č. 381/2001 Z. z. kancelária má právo proti tomu, kto zodpovedá za škodu podľa odseku 2 písm. a), b), f) a g), na náhradu toho, čo za neho plnila.

Podľa § 824 Občianskeho zákonníka poistné podmienky môžu určiť, v ktorých prípadoch zmenou v osobe vlastníka veci nezaniká poistenie zodpovednosti za škody.

Predmetom konania bol spor o to, či navrhovateľ mal právo uplatniť proti označeným odporcom, resp. niektorému z nich, nárok na náhradu toho, čo z dôvodu poistnej udalosti plnil. Okresný súd správne zameral dokazovanie na zisťovanie, či motorové vozidlo, ktorým bola spôsobená škoda, bolo v rozhodnom čase vzniku poistnej udalosti 30. 01. 2010 poistené na základe platnej poistnej zmluvy a či navrhovateľ mal skutočne dôvod, aby plnil namiesto poisťovne.

Nebolo sporné, že odporca I./ bol držiteľom motorového vozidla Mercedes-Benz, ev. č.: ZV XXXBA v období od 21. 07. 2004 až do 20. 06. 2011, čo vyplývalo aj z potvrdenia Okresného riaditeľstva PZ, Okresný dopravný inšpektorát Zvolen zo dňa 25. 02. 2013 č.: ORP-Zv-ODI 2-9-109/2013 (č. I. 200), ani to, že odporca I./ dňa 22. 01. 2010 uhradil poisťovni Uniqa poistné na ďalšie poistné obdobie roku 2010 (č. I. 136). Nebolo sporné, že šetrenie škodovej udalosti z 30. 01. 2010 vykonávala na základe oznámenia odporcu III./ z 05. 02. 2010 poisťovňa Uniqa (č. I. 50, 51) dovtedy, kým na základe oznámenia odporcu I./, že došlo k zmene vlastníctva poisteného motorového vozidla, pristúpila k jednostrannému zrušeniu poistnej zmluvy k 03. 11. 2009, čo odporcovi oznámila listom z 09. 04. 2010 (č. I. 14). Podľa uvedeného oznámenia o zániku poistnej zmluvy, ktorú mal s poisťovňou uzavretú odporca I./, poisťovni postačovalo, že odporca I./ doložil kúpnopredajnú zmluvu z 03. 11. 2009 (č. I. 26, 27), ktorú okresný súd správne posúdil ako absolútne neplatný právny úkon. Navrhovateľ tvrdil, že prevzal ďalšie riešenie škodovej udalosti z dôvodu, že bola spôsobená motorovým vozidlom bez poistenia zodpovednosti podľa § 24 ods. 2 písm. b) zák. č. 381/2001 Z. z. (č. I. 56). Poisťovňa Uniqa listom z 02. 08. 2012 okresnému súdu oznámila, že nesúhlasí so vstupom do konania ako vedľajší účastník.

Odvolačný súd považuje skutkové a právne závery okresného súdu za správne, zistené na základe vykonaných dôkazov, ktoré okresný súd správne vyhodnotil a právne posúdil.

Zo žiadnych ustanovení zák. č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla nie je možné vyvodiť, že zánik povinného zmluvného poistenia sa viaže na zmenu v osobe vlastníka motorového vozidla, ale na skutočnosti, ktoré sú výslovne uvedené v § 9 ods. 1. Tu uvedený výpočet je potrebné vzhľadom na § 1 ods. 1, ods. 2 uvedeného zákona považovať za úplný a nemožno ho rozširovať výkladom, ktorý v odvolaní použil navrhovateľ odkazom na § 812 Občianskeho zákonníka. Pokiaľ zákon č. 381/2001 Z. z. odkazuje v súvislosti so zánikom povinného zmluvného poistenia na použitie všeobecnej úpravy, odkazuje na § 800 a § 802 Občianskeho zákonníka. Zákon neobsahuje dispozitívnu úpravu, ktorá by odkazovala na všeobecné poistné podmienky tej - ktorej poisťovne. V posudzovanej veci dokazovaním nebolo preukázané, že poistné podmienky poisťovne Uniqa pre poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla - 2009/I umožňovali zánik poistenia z dôvodu zmeny vlastníctva motorového vozidla. Ak by tomu tak bolo, namieste by bolo použitie § 824 Občianskeho zákonníka a nie § 812 Občianskeho zákonníka, ktorý upravuje poistenie majetku, nie poistenie zodpovednosti za škodu. Zák. č. 381/2001 Z. z. v § 3 ods. 1 upravuje, kto je povinný uzavrieť povinné zmluvné poistenie. Zákon nepredpokladá kolíziu viacerých existujúcich povinných zmluvných poistení. Napokon prípady, v ktorých poisťovne vymáhajú dohodnuté poistné do zániku poistnej zmluvy voči držiteľom motorových vozidiel, preukazujú, že iba zmena vlastníctva motorového vozidla nie je dôvodom zániku poistnej zmluvy. Preto ani prípadné zanedbanie povinnosti držiteľa motorového vozidla oznámiť zmenu vlastníckeho práva k vozidlu alebo prevodu držby vozidla na inú osobu príslušnému orgánu Policajného zboru, vykonávajúcemu evidenciu (podľa zák. č. 8/2009 Z. z. o cestnej premávke), nezakladá zánik poistnej zmluvy. Pri posudzovaní veci okresný súd správne vychádzal z obsahu a účelu osobitnej právnej úpravy zák. č. 381/2001 Z. z..

Odporcovi I./ nie je možné pričítať, že by nebol vo vzťahu k poisťovni Uniqa, s ktorou uzavrel povinné zmluvné poistenie, dobromyseľný. Poistnú zmluvu považoval za platnú a pred poistnou udalosťou riadne uhradil dohodnuté poistné na ďalšie poistné obdobie.

Pokiaľ navrhovateľ v odvolaní uviedol, že nebolo jednoznačne preukázané, kto bol v čase dopravnej nehody držiteľom vozidla, ktorým bola spôsobená škoda, priznal dôkaznú núdzu a prehliadol, že podľa úradnej evidencie motorového vozidla, ktorú nikto nespochybnil, držiteľom motorového vozidla bol odporca I./ Okrem toho, pokiaľ v odvolaní ďalej uviedol, že poistenie zaniklo ex lege a nebol potrebný ďalší právny úkon, pričom z tejto všeobecnej zásady zániku poistenia zmenou vlastníctva pripúšťa Občiansky zákonník výnimku len ak to ustanovujú poistné podmienky, protirečí si, lebo pripúšťa, že nejde o kogentné ustanovenie ale o zmluvné podmienky a dispozitívnu právnu úpravu.

Dôkazným bremenom sa rozumie procesná zodpovednosť účastníka konania za to, že v konaní neboli preukázané jeho tvrdenia a že z tohto dôvodu muselo byť rozhodnuté o veci samej v jeho neprospech. Rozhodujúce skutočnosti, ktoré musí účastník v konaní tvrdiť a preukázať ako nositeľ dôkazného bremena, je určovaný hypotézou právnej normy, ktorá upravuje právny pomer účastníkov.

Navrhovateľ skutočnosti, na základe ktorých sa proti odporcom domáhal plnenia, nepreukázal. Okresný súd urobil zo zisteného skutkového stavu správne skutkové a právne závery, zohľadnil právne významné skutočnosti a správne žalobu zamietol.

Vzhľadom na to, že okresný súd si rozhodnutie o trovách konania vyhradil na čas po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej, o trovách konania, vrátane trov odvolacieho konania rozhodne okresný súd podľa § 151 ods. 3 OSP.

Rozhodnutie bolo v senáte prijaté pomerom hlasov 3 : 0

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.